

СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА 2012 г.

Средният осигурителен доход (СОД) е важен показател за социалноосигурителната система, който като елемент в пенсионната формула служи за определяне размерите на новите пенсии, а заедно с броя на осигурените лица и размера на осигурителните вноски определя приходите в държавното обществено осигуряване. По данни от регистъра на осигурените лица, средният осигурителен доход за месец декември 2012 г. е 661,75 лв., а средномесечният осигурителен доход за 2012 г. е **618,06 лв.** Номиналното нарастване на средномесечния осигурителен доход за 2012 г. спрямо 2011 г., е **4,0%**, а реалното нарастване е **1,6%** при хармонизираната средногодишна инфлация 2,4% за 2012 г.

При ограничена политика по доходите в условие на финансова и икономическа криза, отчетеният ръст на осигурителния доход се дължи основно на увеличението на минималните осигурителни прагове по икономически дейности и квалификационни групи професии с 4,9 на сто в сравнение с 2011 г. Освен това при по-високите конкурентни условия на свития пазар на труда, заети остават по-високо квалифицирани работници и служители с по-добро заплащане.

Процесите на съкращения, оптимизация и реструктуриране на заетостта във фирмите също оказва известно влияние върху ръста на средния осигурителен доход за 2012 г.

Максималният размер на осигурителния доход остана 2000,00 лв. и през 2012 г.

Осигурителният доход на осигурените лица, родени след 31.12.1959 г., които са обхванати от допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсални фондове, е **625,04 лв.**, като увеличението спрямо 2011 г. е с 4,3%. Лицата родени преди 31.12.2.1959 г. имат среден осигурителен доход **598,20 лв.**, който е с 2,9% по-висок в сравнение с предходната година. Запазва се значителната разлика в осигурителния доход на осигурените мъже и жени. Средният осигурителен доход на мъжете през 2012 г. е 655,83 лв., а за жените – 579,22 лв., разликата е 13,2% в полза на мъжете.

Самоосигуряващи се лица

От 1 януари 2011 г. се въведе диференциран минимален месечен размер на осигурителен доход на самоосигуряващите се лица. За 2012 г. диференцираният минимален месечен размер на осигурителен доход е съответно 420 лв., 450 лв., 500 лв. и 550 лв., съобразно облагаемия им доход за 2010 г. Минималният осигурителен доход за регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители се запазва на нивото от 2011 г. – 240 лв.

През 2012 г. има слабо намаление от 0,2% в средния осигурителен доход на самоосигуряващите се лица. За 2012 г. средният осигурителен доход на самоосигуряващите се лица без земеделските производители е **443,19 лв.** или 0,1% намаление спрямо 2011 г., а средният осигурителен доход на земеделските производители е **241,05 лв.** или с 0,7% по-нисък от 2011 г. Морските лица, които от началото на 2010 г. са включени като отделна група и се осигуряват за собствена сметка, имат среден осигурителен доход **521,90 лв.** или 0,2% намаление спрямо 2011 г.

Осигурени от работодател лица

Средномесечният осигурителен доход за 2012 г. на наетите в специалните ведомства военнослужещи, следователи и разузнавачи е 1003,87 лв., или с 0,2% по-нисък от 2011 г. Увеличение от 4.4% се наблюдава при средния осигурителен доход на държавните служители, съдиите и прокурорите, като за 2012 г. той е 1019,45 лв.

Осигурени лица, за които осигурителната вноска се разпределя между работодател и осигурено лице

Средният осигурителен доход на работещите при условията на трета категория труд лица е **614,19 лв.** и спрямо 2011 г. се е увеличил с 4,6 %. Осигурителният доход на работещите при условията на първа и втора категория труд е **898,89 лв.**, като за тях нарастването спрямо 2011 г. е 1,4%. Най-съществено увеличение в осигурителния доход се забелязва при осигурените лица, включени в програми за заетост. За 2012 г. техният среден осигурителен доход е **182,23 лв.**, докато за 2011 г. е бил със 17,5% по-нисък. Причината за по-високото увеличение в сравнение с осигурителния доход на другите видове осигурени лица е увеличението два пъти на минималната работна заплата през 2011г. и 2012г., която е база за възнагражденията им.

Таблица 1 – Брой осигурени лица и среден осигурителен доход (средномесечно за 2012г.)

Видове осигурени лица	СПРАВКА ЗА БРОЯ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И ОСИГУРИТЕЛНИЯ ИМ ДОХОД - държавно обществено осигуряване					
	За периода януари - декември 2012 г.					
	Осигурени лица - общо	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - общо	Осигурени лица - родени преди 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени преди 31.12.1959 г.	Осигурени лица - родени след 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени след 31.12.1959 г.
	брой	/лв./	брой	/лв./	брой	/лв./
ОБЩО	2 659 190	618.06	664 187	598.20	1 993 326	625.04
Самоосигуряващи се лица за фонд "Пенсии"	78 529	410.90	20 278	423.08	58 251	406.66
Самоосигуряващи се лица за всички осигурителни рискове	124 635	429.99	26 613	450.31	98 022	424.47
Осигурени лица за старост, смърт, трудова злополука и професионална болест	72 955	243.16	25 256	200.40	47 699	265.80
Осигурени лица за старост, смърт, общо заболяване и майчинство, трудова злополука и професионална болест	879	228.70	712	211.98	167	300.13
Осигурени лица - неправилно отстр. от работа; трудоустроени; стаж по чл. 9, ал. 3 от КСО	202	412.65	107	398.61	95	428.37
Осигурени лица - трета категория труд	2 139 700	614.19	551 883	606.72	1 587 817	616.79
Осигурени лица - първа и втора категория труд	102 240	898.89	20 220	854.46	82 020	909.84
Осигурени от работодател лица - военнослужещи, следователи и разузнавачи	78 080	1 003.87	3 573	1 260.22	74 507	991.58
Осигурени от работодател лица - държавни служители, съдии и прокурори; членове на секционни избирателни комисии	51 567	1 019.45	13 116	1 081.05	38 451	998.44
Осигурени лица, включени в програми по заетост	6 654	182.23	1 835	189.94	4 819	179.29
Морски лица	2 073	521.90	594	588.86	1 479	495.00
Лица само със социални разходи	1 677	186.89				

Данните в таблицата са от регистъра на осигурените лица.